

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
GUIDELINES FOR DEVELOPING THE IMPLEMENTATION OF
INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOL UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
NONTHABURI

¹ชิตพงษ์ ชูแสง และ ²ชมแข พงษ์เจริญ

¹Chitpong Choosang and ²Chomkae Phongcharoen

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ประเทศไทย

Rajapruk University, Thailand

¹Chitpong1310@gmail.com

Received: September 15, 2023; **Revised:** November 20, 2023; **Accepted:** December 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 317 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารใช้การสุ่มแบบเจาะจง ส่วนครูใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยมีค่าความสอดคล้องทั้งฉบับ (IOC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA, LSD และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

¹ นิสิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ตำแหน่งการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) สถานศึกษาควรสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ แก่บุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคและปัญหาต่างๆ ที่จะต้องเร่งแก้ไข สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตาม มีการสร้างหรือใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สถานศึกษาส่งรายงานผลการประเมินให้กับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน, ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The aims of this study were 1) to study the condition of internal quality assurance in school 2) to compare the condition of internal quality assurance in school and 3) to study the guidelines for developing the implementation of Internal quality assurance in school under The Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi. The participants in the study were 317 people of school administrators and teachers in schools under The Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi. The sample size determinations of school administrations were selected by purposive sampling and the teachers were selected by stratified random sampling. The instrument of the study included an IOC and the coefficient of Alpha questionnaire. The statistics for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, T-Test independent samples, One-way analysis of variance, the least significant difference test, and content analysis. The findings of the study can be summarized as follows: 1) the opinions of school administrators and teachers towards the condition of internal quality assurance in school was at a high level. 2) gender status, education levels, different work experiences, and job positions towards the condition of internal quality assurance in school were not different overall except school performance report and ages were different with the statistical significance at the level of .05. In addition, the different sizes of schools were different with the statistical significance at the level of .01. 3) Educational institutions should raise awareness and enhance the understanding for educational personnels regarding internal quality assurance. They should conduct the operational planning meetings and perform an analysis of weaknesses, strengths, opportunities, obstacles, and problems in order to take immediate corrective action. Educational institutions should

implement monitoring by creating or utilizing a variety of assessment tools appropriate to the organization context. Additionally, they should submit assessment result reports to their affiliated agencies as part of their efforts to improve educational quality accomplished the established standards.

Keywords: Guidelines for developing the implementation, of Internal Quality Assurance in School

บทนำ

โลกาภิวัตน์ทำให้สถานการณ์ของโลกยังคงมีการเปลี่ยนแปลงในทุกเรื่องและทุกรูปแบบ ทั้งในเชิงโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจและความมั่นคง สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อมในทุกมิติ เป็นโลกที่ไร้พรมแดน เกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วและเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างมาก ดังนั้นบุคคลจะต้องเรียนรู้และรู้จักปรับตัวให้ได้ นั้นจะต้องได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและคุณภาพ สอดคล้องกับ อารีย์ นัยพินิจ (2557) ได้กล่าวถึงกระแสโลกาภิวัตน์ว่าส่งผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อม ประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม อย่างมากมายแล้วแผ่ขยายเป็นวงกว้าง ทั้งประชาชนจะต้องรู้จักวิธีการปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ การศึกษาก็เช่นเดียวกันจำเป็นต้องมีมาตรฐานและคุณภาพจำเป็นต้องมีระบบ การศึกษาและการจัดการระบบที่ดีในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียน การสอน การพัฒนาครู การพัฒนาสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ และผลกระทบนี้ทำให้ ประเทศไทยมีการรับรู้ มีความตระหนักและเล็งเห็นเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น ว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาสังคมได้ สอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร พระราชทานแก่ครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล เมื่อวันที่จันทร์ที่ 27 กรกฎาคม 2527 ความว่า “...การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคลสังคมและ บ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและ บ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด....” (ทวีศักดิ์ อุณจิตติกุล, 2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 ให้องค์กรต้นสังกัด และ สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพ ภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการ จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อ สาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกัน

คุณภาพภาพภายนอก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563)

ผลการติดตามและการประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ปีงบประมาณ พ.ศ.2564 โดยสำนักติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้ ได้คะแนนโดยภาพรวมอยู่ระดับคุณภาพดีมาก ยกเว้นมาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ 1 ที่มีคะแนนรวมต่ำ ทำให้การประเมินผลอยู่ในระดับปรับปรุง และตัวบ่งชี้ที่ 6 ที่ไม่สามารถประเมินผลได้ โดยมีสาเหตุมาจากกระบวนการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนางานขาดความชัดเจน ไม่สะท้อนปัญหาองค์กร ไม่ครอบคลุม และผลงานที่เสนอมามากเกินไปเป็นงานประจำที่ทำอยู่แล้ว ขาดการส่งเสริมพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งยังขาดการหารูปแบบหรือวิธีที่สอดคล้องและเหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์และสถานศึกษาในสังกัด อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ควรสร้างการรับรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น โดยควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษา เพื่อนำข้อเสนอแนะความคิดเห็น มาทบทวน กำหนดแนวทางในการพัฒนาแนวทางการปรับปรุงและแก้ไข การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลของการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ที่มีฐานะเป็นหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดน่านบุรีรัมย์ ว่ายังขาดประสิทธิภาพในการกำกับ ติดตาม สถานศึกษาในทุกเรื่อง โดยเฉพาะการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาในสังกัดมีคุณภาพ สร้างความมั่นใจและความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์, 2564) สอดคล้องกับรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์, 2564) พบว่า มีผลการวิเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาโดยภาพรวมทั้ง 18 แห่ง แบ่งออกเป็น 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ ด้านคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี ร้อยละ 55.56 และด้านความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ร้อยละ 50.00 ตามลำดับ 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 61.11 รองลงมา คือ ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ร้อยละ 55.56 และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ

ทางวิชาชีพ ร้อยละ 50.00 ตามลำดับ และ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ร้อยละ 55.56 ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ร้อยละ 44.44 และด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 33.33 ตามลำดับ ผลการสังเคราะห์นี้ทำให้สะท้อนเห็นถึงการดำเนินงานของสถานศึกษาภาพรวมในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในได้เป็นอย่างดี แต่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นยังมีจุดที่ควรพัฒนาเพื่อพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียนที่ควรเน้นเป็นสำคัญ มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจะต้องมีกระบวนการบริหารและการจัดการสถานศึกษาก็ควรมีระบบการบริหารที่ดี

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารได้ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา เพราะการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นรับรองคุณภาพให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบว่าสถานศึกษาจัดการการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 77 คน และครู จำนวน 1,830 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 317 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 18 โรงเรียน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารใช้การสุ่มแบบเจาะจง ส่วนครูใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562) กำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และในแต่ละโรงเรียนใช้การสุ่มอย่างง่าย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 ด้าน ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 7) การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ความแปรปรวนทางเดียวด้วย One-way ANOVA และใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แต่ละองค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า	อันดับ
1	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.44	.51	มาก	2
2	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.47	.47	มาก	1
3	ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.43	.54	มาก	5

4	ประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.44	.54	มาก	4
5	ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.44	.52	มาก	3
6	รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.37	.53	มาก	7
7	การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.39	.58	มาก	6
	รวม	4.43	.48	มาก	

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีความแตกต่างในเรื่อง เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า ด้านรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยส่วนใหญ่จะมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องของสถานศึกษาควรสร้างการรับรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคและปัญหาต่างๆ ที่จะต้องเร่งแก้ไข สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามอย่างเป็นระยะๆ มีการสร้างหรือใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สถานศึกษาส่งรายงานผลการประเมินให้กับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในเรื่องของการประกันคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ ลำดับที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

ในกรอบของแนวทางการพัฒนาข้อที่ 6 ระบุว่า พัฒนาระบบประกันคุณภาพสถานศึกษา และส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในระบบประกันคุณภาพ โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิระวดี ยุพงษ์ฉาย (2564) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ภณัฐพงศ์ พลमुख (2561) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัยพบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 อยู่ในระดับมาก รวมถึงสอดคล้องกับ ลดาวัลย์ ตั้งมัน (2561) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก โดยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสนา คำห้วยหาญ (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับ วีระ โกสุมาลย์ (2560) ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านก็อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี จำแนกตามข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรีที่มีเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี ทั้ง 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีช่วงอายุ 51-60 ปี มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่าช่วงอายุ 41-50 ปี ซึ่งอาจจะเกิดจากการมีประสบการณ์ที่สะสมตามช่วงวัยและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนคนที่มีอายุช่วง 31-40 ปี มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่าช่วงอายุ 41-50 ปี ทั้งนี้เป็นเพราะ คนช่วงวัยนี้มีความกระตือรือร้น คล่องตัว ซึ่งอาจทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งสำคัญๆ ของสถานศึกษา จึงทำให้มีความรู้ ความเข้าใจและเกี่ยวข้องกับ

การขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษามากกว่าช่วงวัย 41-50 ปี สอดคล้องกับ มุสลาม และสัน (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านที่ต่างกัน คือ ด้านรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ภูมิรัฐพงศ์ พลมุข (2561) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า มีด้านที่ต่างกัน คือ ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวนบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาอยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะสามารถปฏิบัติและการสื่อสารทำความเข้าใจให้ได้รับทราบถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยที่สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เป็นสถานศึกษาที่มีจำนวนบุคลากรทางการศึกษาที่มีจำนวนมากกว่า ทำให้การปฏิบัติและการสื่อสารทำความเข้าใจให้ได้รับทราบถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไม่ทั่วถึงทุกคน สอดคล้องกับ สมนึก นครวงศ์ (2561) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับ จารุกิตต์ สุดสุข (2566) ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ พบว่า ขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชนบทบุรี โดยส่วนใหญ่จะมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องของสถานศึกษาควรสร้างการรับรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคและปัญหาต่างๆ ที่จะต้องเร่งแก้ไข สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามอย่างเป็นระยะๆ มีการสร้างหรือใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สถานศึกษาส่งรายงานผลการประเมินให้กับ

หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ จิระวดี ยุพงษ์ฉาย (2564) ที่ได้ศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันประชุมวางแผน ร่วมกันคิด พิจารณา วิเคราะห์ สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ควรมีการออกติดตามอย่างจริงจัง รวมไปถึงสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับ และทุกตัวบ่งชี้ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายมีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับ รจนา แก้วตา (2561) ที่ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรไว้ว่า สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ โดยการประชุมชี้แจงบุคลากร ทุกคนทราบแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ได้ทราบถึงข้อมูลสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สามารถใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาแนวทางปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นประโยชน์แก่ครู ในการดำเนินงานขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จารุกิตต์ สุตสุข. (2566). *สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จิระวดี ยุพงษ์ฉาย และสุรินทร์ ภูสิงห์. (2565). *ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ*. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 10(40), 40-49
- ทวีศักดิ์ อุ่นจิตติกุล. (2561). *หลักคิดพระราชฯ พึ่งน้อมพิจารณา “การศึกษาของชาติ”*. สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2566, จาก <https://d.dailynews.co.th/article/678238/>

- ภณัฐพงศ์ พลมุข. (2561). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มุสลาม และสัน. (2557). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รจนา แก้วตา. (2561). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ลดาวัลย์ ตั้งมั่น. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, สุภมาส อังคุโชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2562). สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- วาสนา คำห้วยหาญ. (2559). แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพใน สถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วีระ โกสุมาลย์. (2560). สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมนึก นครวงศ์. (2561). สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี. (2564). รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2564. สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2565, จาก <https://main.spmnonthaburi.go.th/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี. (2564). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา 2564. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2566, จาก <https://main.spmnonthaburi.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). รายงานผลการวิจัยแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561. กรุงเทพฯ :เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดีง.
- อารีย์ นัยพินิจ, ภัทรพงษ์ เกริกสกุล และธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (2557), “การปรับตัวภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

